

Про підсумки науково-дослідної роботи академії за 2023 рік

Протягом року науково-дослідна робота нашої академії здійснювалась згідно 10 наукових тем Тематичного плану НДР на 2021-2025 роки:

1. «Формування культури мислення здобувачів вищої освіти у галузі фізичної культури і спорту: організаційні та психолого-педагогічні засади» (номер держреєстрації 0121U108274). Керівник теми – д.пед.н., професор Савченко В.Г.

2. «Наукове обґрунтування оздоровчо-рекреаційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U108320). Керівник теми – д.фіз.вих., професор Москаленко Н.В.

3. «Наукове обґрунтування теоретико-методичних засад підготовки фахівців з ерготерапії першого (бакалаврського рівня)» (номер держреєстрації 0121U114459). Керівник теми – д.фіз.вих., професор Афанасьєв С.М.

4. «Історичні і методологічні основи управлінських підходів до системи підготовки спортсменів» (номер держреєстрації 0121U108330). Керівник теми – д.пед.н., професор Приходько В.В.

5. «Удосконалення різних сторін підготовленості спортсменів, які спеціалізуються у спортивних іграх на різних етапах багаторічної підготовки» (номер держреєстрації 0121U108307). Керівник теми – д.фіз.вих., професор Мітова О.О.

6. «Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів в неолімпійському спорті» (номер держреєстрації 0121U109266). Керівник теми – к.фіз.вих., професор Долбишева Н.Г.

7. «Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів в олімпійському та професійному спорті» (номер держреєстрації 0121U108253). Керівник теми – к.фіз.вих., доцент Степаненко Д.І.

8. «Розробка психо-фізіологічного забезпечення тренувального процесу спортсменів-інвалідів на основі визначення особливостей функціонального стану провідних систем організму» (номер держреєстрації 0121U108242). Керівник теми – к.мед.н., доцент Луковська О.Л.

9. «Сучасні практики формування соціокультурних компетенцій спеціалістів сфери фізичної культури і спорту в умовах глобалізації» (номер держреєстрації 0121U109265). Керівник теми – к.філос.н., доцент Шпітун І.І.

10. «Історичні аспекти розвитку фізичної культури і спорту на Дніпропетровщині» (номер держреєстрації 0121U109264). Керівник теми – к.фіз.вих. Балджи І.В.

Протягом 2023 року виконувався третій етап наукових досліджень.

Крім того НПП кафедри фізичної терапії, ерготерапії брали участь в реалізації міжнародного проекту Developing an Occupational Therapy study programme in Ukraine - European Neighbourhood Instrument (Erasmus+: KA2CBNE) (69589 - EPP - 1 -219 - 1 - BE - EPPKA2 - CBNE). В рамках даного проекту розроблено освітньо-професійну програму «Ерготерапія» для першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 227 «Терапія та реабілітації».

Науково-педагогічні працівники, які реалізують освітню програму «Ерготерапія», пройшли тренерську програму «Train the trainer» (теоретичні та практичні компоненти) у рамках проекту Erasmus+ KA2 “UKROTNE. Підготовлено звітну документацію в офіс Erasmus + та два проміжних звіта до МОН України. Реалізація проекту сприяла законодавчим змінам у сфері вищої освіти з підготовки ерготерапевтів в Україні: Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 травня 2023 року № 890, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 травня 2023 року за № 869/39925, затверджено спеціалізацію 227.02 – Ерготерапія для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра. І вже, починаючи з 2023 року, навчання ерготерапевтів у закладах вищої освіти України проводиться за окремими освітніми програмами з ерготерапії.

Загалом за підсумками **наукової роботи у 2023 році НПП та здобувачами** підготовлено:

- **2 монографій:**

1. Спільна монографія НПП кафедр водних видів спорту та ТМСП «Фізична та функціональна підготовка спортсменів високої кваліфікації у веслуванні академічному» (авторів: Омельченко О.С., Міфтахутдінова Д.А.).

2. На кафедрі спортивних ігор «Комплексний контроль підготовленості баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки» (укладачі: Івченко О.М., Мітова О.О.);

- 2 розділи у колективних монографіях:

1. На кафедрі педагогіки і психології «Professional and applied physical training model for students of the Physical Culture and Sports Management faculty» (Shuba V.V., Shuba L.V., Shuba V.O.).

2. На кафедрі соціально-гуманітарних наук «Соціокультурні компетенції майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту: контекст, структура, формування» (Макєшина Ю.В., Шпітун І.І.).

- 20 навчальних посібників,
- 20 методичних розробок,
- 283 публікації, з них:
  - у науко-метричній базі Scopus – 6, Web of Science – 2,
  - у фахових виданнях України – 135 (у т.ч. 6 у співавторстві зі студентами),
  - у матеріалах конференцій та інших наукових періодичних виданнях України – 51,
  - у іноземних виданнях – 16 (у т.ч. 4 у співавторстві зі студентами),
  - у співавторстві зі студентами – 31.
  - одноосібних студентських публікацій – 42.

Стосовно наведеної кількості публікацій слід зауважити, що майже п'ята частина з них представлена авторськими колективами різних кафедр академії.

Кількість опублікованих робіт на кафедрах є наступною: ТМСП (52), ТМФВ (45), спортивних ігор (41), водних видів спорту (29), фізіології та спортивної медицини (18), гімнастики (17), педагогіки і психології (15),

соціально-гуманітарних наук (15), іноземних мов (13), анатомії, біомеханіки і спортивної метрології (11), фізичної терапії, ерготерапії (10), боксу, боротьби і важкої атлетики (10), легкої атлетики (7). Слід зауважити, що це загальна кількість опублікованих на кафедрах статей, включаючи публікації здобувачів освіти.

Показниками, які включено до оцінки науково-педагогічної діяльності академії згідно вимогам МОН є публікацій у Databases Scopus та Web of Science, зарубіжних та фахових виданнях. Протягом 2023 року у виданнях, що включено до **Databases Scopus та Web of Science** опубліковано **8** статей авторськими колективами НПП різних кафедр академії. Таким чином кафедри мають наступну кількість публікацій: кафедра фізіології – 4 статті у Scopus, ТМФВ та ТМСП – по 1 у Scopus та по 1 – у Web of Science, соціально-гуманітарних наук – 2 у Scopus. По 1 публікації у Scopus мають кафедри боксу, боротьби та важкої атлетики, фізичної терапії, ерготерапії, водних видів спорту.

Важливим показником ефективної наукової діяльності закладу вищої освіти є кількість публікацій у **фахових наукових** виданнях України. Так протягом 2023 року кафедрою ТМФВ опубліковано 31 стаття (у т.ч. 3 у співавторстві зі студентами), ТМСП – 27, спортивних ігор – 18 (у т.ч. 1 зі студентом), водних видів спорту – 14 (у т.ч. 1 зі студентами), фізіології та спортивної медицини – 11, фізичної терапії, ерготерапії – 8, боксу, боротьби і важкої атлетики – 7, педагогіки і психології – 6 (у т.ч. 1 зі студентами), легкої атлетики – 3, гімнастики – 3, анатомії, біомеханіки і спортивної метрології – 3, іноземних мов – 2, соціально-гуманітарних наук – 2.

Із 16 публікацій у **зарубіжних виданнях** (без врахування публікацій у Scopus та Web of Science) на кафедрі ТМФВ – 5 (з 1 зі студентом), ТМСП – 3, гімнастики – 3, іноземних мов – 2. По 1 публікації мають кафедри: спортивних ігор, фізіології та спортивної медицини, легкої атлетики.

Кількість цитувань НПП академії за даними Google Scholar у 2023 році склала 765 цитувань.

Науковці академії брали активну участь у конференціях різного рівня. Протягом року отримано 131 сертифікат учасників міжнародних конференцій, 25 – всеукраїнських та 7 – регіональних. Таким чином загальна кількість отриманих сертифікатів, які засвідчують участь у наукових конференціях становить 163 екземплярів.

Понад 30 НПП брали участь у науково-методичному забезпеченні збірних команд України та області.

За результатами власних наукових розробок у практичну діяльність кафедрами академії отримано 58 актів впровадження: кафедрою ТМФВ – 28, педагогіки і психології – 7, водних видів спорту – 6, фізіології та спортивної медицини – 5, іноземних мов – 4, ТМСП – 3, спортивних ігор – 3, анатомії, біомеханіки і спортивної метрології – 2. Відсутні акти впровадження власних наукових розробок у практичну діяльність на кафедрі фізичної терапії, ерготерапії, соціально-гуманітарних наук, легкої атлетики, боксу, боротьби та важкої атлетики та кафедри гімнастики.

Науково-методична допомога надана понад 50 організаціям. Зокрема це: федерація баскетболу України, ДЮСШ з різних видів спорту, заклади загальної середньої освіти м. Дніпра та інші.

Отримано 7 авторських свідоцтва на твір, з них на кафедрі ТМФВ – 2, ТМСП – 1, водних видів спорту – 3, гімнастики – 1.

На третьому рівні вищої освіти нині навчаються 25 аспірантів (з них 20 – на денній формі навчання та 5 – на заочній).

Завершив підготовку в аспірантурі відповідно Постанови КМУ від 23.03.2016 р № 261 з отриманням висновку наукового керівника про стан готовності дисертаційної роботи до захисту один випускник – Акопов Олег (науковий керівник – д.пед.н., професор Савченко В.Г.). 27 листопада 2023 р. згідно Постанов КМУ від 12.01.2022 р. № 44 та від 19 травня 2023 № 502 з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації відбувалась публічна презентація здобувачем

наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні структурного підрозділу, який здійснював підготовку аспіранта.

У вересні 2023 року до аспірантури зараховано 7 осіб на денну форму здобуття освіти (з них 2 – на бюджет та 5 – за кошти фізичних або юридичних осіб) та 1 – на заочну форму навчання.

Протягом квітня – червня у разових спеціалізованих вчених радах відбулись 5 захистів дисертаційних робіт здобувачів ступеня доктора філософії:

4 квітня – Откидача Владислава на тему: «Удосконалення спеціальної фізичної підготовки курсантів засобами військово-спортивного багатоборства». Науковий керівник – д.фіз.вих., професор Москаленко Н.В.

7 квітня - Афанасьєва Дмитра на тему: «Профілактика порушень біомеханічних властивостей стопи дітей молодшого шкільного віку з депривацією слуху в процесі адаптивного фізичного виховання». Науковий керівник – д.фіз.вих., професор Кашуба В.О.

30 травня – Ульїнської Ангеліни на тему: «Організаційно-методичні засади фізкультурно-оздоровчих занять з жінками першого періоду зрілого віку з використанням засобів "Kango Jumps"». Науковий керівник – д.фіз.вих., професор Москаленко Н. В.

01 червня – Гончар Лілії на тему: «Формування культури рухів дітей старшого дошкільного віку засобами художньої гімнастики». Науковий керівник – к.фіз.вих., доцент Борисова Ю.Ю.

30 червня – Стрельчука Сергія на тему: «Удосконалення техніко-тактичних дій тхеквондистів на етапі спеціалізованої базової підготовки». Науковий керівник – к.фіз.вих., доцент Лукіна О.В.

Аналізуючи якісний склад разових вчених рад слід зауважити, що академією було залучено у якості опонентів 8 докторів наук, професорів з 7 закладів вищої освіти України (які розташовані у м. Львів, Переяслав, Київ, Івано-Франківськ, Рівне, Чернівці) та 2 кандидатів наук, доцентів з м. Львів та Одеса.

12 жовтня у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського успішно захистила докторську дисертацію на тему «Теоретико-методологічні підходи до трансформації фізичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти» Сороколіт Наталія Стефанівна (науковий консультант – д.фіз.вих., професор Москаленко Н.В.

Підготовлено до офіційного захисту дисертаційну роботу випускника Апопова Олега (науковий керівник – д.пед.н., професор Савченко В.Г.).

Здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти постійно підвищують власний рівень професійної майстерності не тільки шляхом формальної освіти, але й беруть участь у різноманітних вебінарах та онлайн-тренінгах.

Протягом 2023 року видано три номери журналу «Спортивний вісник Придніпров'я», який включено до Переліку фахових видань України категорії "Б" зі спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. У номерах представлено 61 наукова стаття.

Триває плідна співпраця між ПДАФКіС та 8 закордонними вищими навчальними закладами та установами з 8 країн.

Протягом року за допомогою сервісу Unischek здійснювалась перевірка на наявність неправомірних запозичені всіх кваліфікаційних випускних наукових робіт здобувачів освіти, статей, які підготовлені аспірантами за результатами власних наукових досліджень, навчально-методичних праць НПП академії та статей, які надходять до редакції журналу «Спортивний вісник Придніпров'я».

21 квітня відбулась регіональна науково-методична конференція молодих вчених «Молоді науковці – спорту Придніпров'я», де було представлено 17 доповідей молодих вчених. У роботі конференції взяли участь представники Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, Українського державного хіміко-технологічного університету,

Дніпровської державної медичної академії, Дніпропетровського фахового коледжу фізичної культури, Університету митної справи та фінансів.

18 травня 2023 року було проведено науково-методичну конференцію «Фізичне виховання, спорт і основи здорового способу життя в сучасному суспільстві», на якій було представлено 12 доповідей НПП нашої академії.

26-27 жовтня 2023 року було проведено Міжнародну науково-практичну конференцію “Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії”. Співorganizаторами конференції були Католицький університет Святого Серця, Мілан, Італія; Навчально-дослідний центр Тхеквондо WT, Колумбія, Перу, США та Гельсінський університет, Центр оцінки освіти, Фінляндія. Конференцію проведено у системі Zoom. Посилання для входу на пленарне та секційні засідання були розміщені на сайті академії, у мережі інтернет на офіційній сторінці академії у фейсбук та надіслані кожному учаснику особисто. У роботі конференції брали участь понад 220 учасників з 45 закладів освіти, установ та організацій Італії, Німеччини, Фінляндії, Колумбії, Перу, Сполучених Штатів Америки, Китайської народної республіки та Україна з них понад 55 докторів наук, професорів та понад 80 кандидатів наук, доцентів. Всім учасникам конференції було надіслано сертифікат, який засвідчує їх участь у даному науковому заході.

Проведено 2 дводенних міжнародних онлайн семінарів-тренінгів з 3D-тренерства із залучення лектора Марка Холла – директора міжнародного 3D-інституту (США). Organizаторами заходів були Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, FCA Kiev, ГО «Відкритий баскетбол», "Coach 360" та 3D institute США. 27-28 березня було презентовано лекції на теми «Вступ до 3D-тренерства» та «Впевненість», 2-3 травня – лекції на тему «Характер спортсмена» та «Ідентифікація тренера та атлета». До прослуховування кожної лекції платформі Zoom було залучено понад 110 учасників та понад 100 дивилися паралельну трансляцію на YouTube каналі.

Активну участь у науковій діяльності академії брали учасники і здобувачі освіти. Так протягом 2023 року здобувачами першого та другого рівнів вищої освіти було підготовлено та надруковано 73 статті за результатами власної наукової діяльності. Зокрема опубліковано сумісно з НПП академії 31 статтю (з них 3 у фахових виданнях України на кафедрі ТМФВ та по 1 на кафедрі спортивних ігор, водних видів спорту та педагогіки і психології) та 4 – у іноземних виданнях (з них на кафедрі іноземних мов – 2, ТМФВ та спортивних ігор – по 1)) та 42 – одноосібних.

У 2023 році в академії видано два електронних збірники одноосібних студентських публікацій. Це Матеріали Всеукраїнської студентської науково-методичної конференції «Неолімпійський спорт: історія, проблеми управління та система підготовки спортсменів» та «Молодь, спорт наука», який підготовлено за результатами наукової діяльності здобувачів I та II рівні вищої освіти протягом 2022/2023 н.р.

Матеріали Всеукраїнської студентської науково-методичної конференції «Неолімпійський спорт: історія, проблеми управління та система підготовки спортсменів» містили 57 одноосібних студентських публікацій представників 12 ЗВО України, з них 30 публікації підготовлено здобувачами нашої академії. Відповідно по кафедра ТМСП – 8, водних видів спорту – 7, гімнастики – 5. По 2 статті мають кафедри: спортивних ігор, боксу, боротьби та важкої атлетики, педагогіки і психології, іноземних мов. По 1 статті опубліковано від кафедри легкої атлетики та ТМФВ.

Збірник «Молодь, спорт наука» містив 13 одноосібних студентських публікацій, з них: від кафедри водних видів спорту – 3, спортивних ігор – 2, педагогіки та психології – 2, по 1 від кафедр – ТМСП, фізіології ата спортивної медицини, легкої атлетики, соціально-гуманітарних наук, ТМФВ, гімнастики. Нажаль, не надано публікацій від кафедр водних видів спорту, іноземних мов, фізичної терапії, ерготерапії, боксу, боротьби та важкої атлетики, анатомії, біомеханіки та спортивної метрології.

Таким чином за результатами науково-дослідної роботи студентів за 2023 рік кафедрами підготовлена наступна кількість публікацій: кафедрою спортивних ігор – 12, іноземних мов – 8, водних видів спорту – 11, ТМСП – 9, гімнастики – 8, анатомії, біомеханіки та спортивної метрології – 6, ТМФВ – 7, педагогіки та психології – 3, боксу, боротьби і важкої атлетики – 2, легкої атлетики – 2, соціально-гуманітарних наук – 2, фізіології та спортивної медицини – 2, фізичної терапії, ерготерапії – 1.

Студентська молодь також брала участь у різних заходах неформальної освіти, які проводились кафедрами академії. Зокрема це ІХ Всеукраїнська студентська науково-методична інтернет-конференція з міжнародною участю «Неолімпійський спорт: історія, проблеми управління та система підготовки спортсменів», що була організована 07 квітня 2023 року кафедрою ТМСП.

Крім того, здобувачі вищої освіти нашої академії презентували власні наукові здобутки у вигляді публікацій на наукових конференціях, які проводились за межами академії. Зокрема, це Міжнародна науково-практична конференція «Новітні тенденції в науці і техніці: глобальні виклики» (Польща, м. Люблін), міжнародна науково-практична конференція «Стан, проблеми та перспективи розвитку науки, освіти, технологій та суспільства» (м. Полтава), науково-практична конференція, присвячена 30-річчю існування Європейського медичного університету (м. Дніпро), І Всеукраїнська наукова конференція «Сучасні погляди молоді на фізичну культуру, спорт та здоров'я людини» (м. Харків) та інші.

Слід зауважити, що здобувачі нашої академії брали активну участь у ІІ турі Всеукраїнського конкурсу студентської молоді «Здорова дитина – здорова нація», який проводився у Глухівському педагогічному національному університеті імені Олександра Довженка. Магістри Бойко Сергій та Данюк Аліса посіли 3 місце. Тема їх конкурсної роботи «Покращення психофізичного стану дітей середнього шкільного віку засобами східних бойових мистецтв в умовах дистанційного навчання у

період воєнного часу» (науковий керівник – к.фіз.вих., доцент Демідова О.М.)

Студентка 2-го курсу Індик Дар'я за напрямом «Формування здоров'язбережувальної компетентності дітей» зайняла 35 місце у фіналі з конкурсною роботою «Плавання як засіб покращення психофізичного стану дітей дошкільного віку» (науковий керівник – к.фіз.вих., доцент Кошелева О.О.).

Понад 200 студентів брали участь у першому турі Всеукраїнської олімпіади, яка проходила на всіх кафедрах академії. Нажаль у зв'язку із запровадженням військового стану II тур Всеукраїнської олімпіади у 2022/2023 роках не проводився.

Так, у I турі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Фізичне виховання» брали участь 23 здобувача освіти 3-го курсу першого рівня вищої освіти. Переможцями олімпіади стали:

1 місце: Стрілець Клім (ФКС/017-22-5Б), Іванов Марк (ФКС/017-20-3Б), Ярошевич Катерина (ФВ/014-20-1Б);

2 місце: Миронцева Вероніка, Хоружий Богдан (ФКС/017-20-2Б);
Петренко Вікторія ФВ-014-20-1Б;

3 місце: Хоружа Тат'яна, Самарец Дмитро (ФКС/017-20-1Б).

У I турі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Фізична культура і спорт» приймали участь здобувачі першого та другого рівнів вищої освіти у кількості 30 осіб. За результатами трьох конкурсів (1 – вікторина з дисципліни «Олімпійський спорт», 2 – тестовий конкурс з дисципліни «Теорія і методика спортивної підготовки», 3 – письмовий конкурс з дисципліни «Професійний спорт») переможцями стали:

1 місце: Кочергіна Ксенія (ФКС/017-22-1М), Джалілов Володимир (ФКС/017-19-1Б);

2 місце: Булавіна Руслана (ФКС/017-22-1М); Бурдаєв Анатолій (ФКС/017-19-3Б), Бакала Аліна (ФКС/017-20-2Б);

3 місце: Макаренко Олег (ФКС/017-22-1М), Балицька Маргарита (ФКС/017-19-1Б), Кіреєв Андрій (ФКС/017-22-1М).

В Олімпіаді зі спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» брали участь 9 студентів: кожному було запропоновано 10 питань з трьома варіантами відповідей. За підсумками проведення Олімпіади комісією визначені переможці:

1 місце: Дем'янов Віталій, гр. ФР/227-22-2М;

2 місце: Шерстяних Марія гр. ФР/227-19-1Б;

3 місце: Солдатова Ольга, гр. ФР/227-19-1Б

Таким чином організації науково-дослідної роботи нашої академії дозволяє залучати до наукової діяльності не тільки науково-педагогічних працівників, а й здобувачів вищої освіти.

На наш погляд, основними шляхами удосконалення науково-дослідної роботи в академії є:

- активізація наукової роботи на окремих теоретичних та спортивно-педагогічних кафедрах;
- збільшення кількості здобувачів освіти, які беруть участь у виконанні наукових досліджень;
- активізація НПП академії у підготовці проектів наукових досліджень і розробок, які виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету Міністерства освіти і науки України;
- збільшення кількості наукових розробок і раціоналізаторських пропозицій, які мають високий економічний та соціальний ефект;
- збільшення кількості публікацій результатів досліджень у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

У цілому науково-дослідна робота є важливою частиною в діяльності НПП закладу вищої освіти, оскільки це один із шляхів підвищення якості навчального процесу і рівня підготовки спеціалістів з фізичної культури і спорту.

Проректор з наукової діяльності
професор

Наталія МОСКАЛЕНКО